DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXXII. ZATURDAG den 13den APRIL 1844. No. 15.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 3 April 1844.

DE ondergeteekende brengt, op last van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, ter kennisse van de ingezetenen op dit eiland, het navolgende

No. 97. *Extract uit het Journaal van het verhandelde en gedisponeerde by den Gezaghebber van Curaçao en onderhoorige Eilanden.*

Dingsdag den 2 April 1844.

Gehoord den Heer Administrateur van Financien, dewelke my de bemoeijelyking der administrative werkzaamheden op zyn bureau heeft kennelyk gemaakt, welke ontstaat uit de vele, op verschillende tyden in de werkuren gedane aanzoeken, om met het bedrag der op de Cohieren aangeslagene belasting bekend gesteld te worden.

In aanmerking nemende: dat zoo het doelmatig en billyk is, dat elk belasting schuldige bekend worde gesteld met het bedrag der door hem te betalen belasting, de geregelde gang der werkzaamheden by de Administratie van Financien daartegen ook vordert, dat ten deze eenen bepaalden regel worde vastgesteld.

Is goedgevonden en verstaan:

1°. te bepalen, gelyk bepaald wordt by deze: dat de aanvragen van belastingschuldigen, om bekend gesteld te worden met het bedrag der door hun te betalen belastingen, schriftelyk aan de Administratie van Financien zullen moeten worden ingediend, in den geest der bewyzen van inschryving in de Contrôle van slaven bepaald: op welke aanvragen ter Administratie van Financien de verzochte opgave zal gesteld en de aanvrage 24 uren, na de inlevering derzelve, door den belanghebbende ter Administratie van Financien zullen kunnen afgehaald worden, tegen betaling, by de inlevering, van het emolument van 50 centen voor elke aanvraag, zoo als by het tarief van leges ten behoeve van den Vendumeester, voor het opslaan van een boek is bepaald.

2°. enz.

En zal deze beschikking aan den Heer Administrateur van Financien, tot informatie en narigt, toegezonden worden.

De Gezaghebber voormeld,
(w. g.) R. F. VAN RADERS.
De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Amsterdam, 25 *Jan.* *Extract uit eenen brief aan den Directeur van het Handelsblad.*

" De eerste beschryving van den noodlottigen brand aan het gebouw van het ministerie van marine, op den 8sten dezer, is allezins naauwkeurig.—Het is maar al te waar, dat genoegzaam al wat Zyne Excellentie de minister J. C. Ryk, die gezegd Hôtel bewoonde, bezeten heeft, door dien brand is vernield geworden, en dat niets voor brandschade was geassureerd. Het eenige wat men van des ministers tilbare have heeft kunnen redden, is het meubilair eener benedenzaal, eener eetkamer en gedeeltelyk dat eener keuken, hetwelk alles gelykvloers was, benevens weinige provisien, die in eenen kelder waren geborgen; maar al wat waarde had van geld, juweelen, zilverwerken en andere kostbaarheden, bibliotheek, papieren, instrumenten en een geheele kostbare inboedel, was in de kamers aan de voorzyde van het gebouw, die alle afgebrand zyn, waarvan men niets heeft weder gevonden en dat dus verbrand is, zoo dat de Heer Ryk, met zyne Vrouw en Kinderen het huis heeft moeten verlaten, met niets anders dan hetgeen zy aan het lyf hadden; zoo zelfs dat Mevrouw Ryk, die ziek op hare slaapkamer lag, blootshoofds en zonder schoenen, naar de overzyde van het Voorhout heeft moeten gaan, ten huize van den Edel Groot Achtb. Heer Mr. Philipse, president van het Provinciaal Geregtshof alhier, waar deze dame op de allerhartelykste wyze ontvangen, verzorgd en van het eerst benoodigde voorzien is, waarna zy en hare kinderen naar het logement *den Ouden Doelen*, is overgebragt, en waar de Heer Ryk met zyn gezin tot den volgenden avond verbleven is, als wanneer zy op bepaald verlangen van Z. M. tydelyk hunnen intrek hebben genomen in het aan Z. M. behoorende Hôtel in het Voorhout, bewoond wordende door Prinses Sophia, Erf-Groot-Hertogin van Saxo Weimar Eisenach enz., thans wegens Hoogstderzelver afwezigheid alleen door eenen conciergo bewoond wordende.

" Reeds denzelfden avond van den brand, zond H. M. de Koningin een ruimen voorraad van hare eigene kleederen, ten dienste van Mevrouw Ryk en hare Kinderen, even zoo HH. KK. HH. de Prins en de Prinses van Oranje; in één woord, al de leden der Koninklyke familie toonden hunne levendigste deelneming, en van alle kanten van particuliere personen, bekend en onbekend, werden aan het gezin van den Heer Ryk verschillende goederen gezonden, en de levendigste belangstelling betoond.

" Den volgenden dag zond Z. M. de Koning den Heer Ryk *f* 10,000 ten geschenke, om in de eerste behoefte te voorzien; en H. M. de Koningin, die sedert, even als ook de Prinses van Oranje, nog verscheidene fraaije kleedingstukken aan het gezin gezonden heeft, belaste Mevrouw v. Wassenaar, Grootmeesteres van het Paleis, dikwyls de familie te gaan zien, en het eerst benoodigde van kleeding en toilet aan te koopen, waartoe H. M. eene som van *f* 1000 had bestemd. Van alle zyden werden den Heer Ryk aanbiedingen van belangryke sommen en alle mogelyke hulp gedaan waarvoor echter, behalve voor het geschenk van HH. MM. welke Z. Exc. kon en moest aannemen, de Heer Ryk heeft bedankt. De Prins van Oranje, Prins Frederik en Prins Hendrik zyn den volgenden morgen den minister in persoon komen bezoeken; de Koningin en de Prinsessen hebben hare staatsdames by Mevrouw Ryk en de Kinderen gezonden, en voortdurend, tot op dit oogenblik ontvangen de Heer Ryk en zyne familie van het Vorstelyk gezin, als ook van ambtgenooten vrienden en zelfs van min bekenden, de aandoenlykste blyken van hartelyke deelneming.

'sGravenhage, 28 *Jan.* Heden is in deze residentie overleden Z. Exc. de Minister van Staat, Luitenant-Generaal J. Graaf van den Bosch, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, enz.

— *Den 29sten.* Heden is alhier overleden de Hoog Welgeb. Heer T. C. Graaf van Heerdt tot Eversberg, grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw en van verschillende vreemde ordes, opper-hofmaarschalk by het Huis des Konings, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De Graaf van den Bosch.

(Het vervolg van onze laatste).

Een zyner bevoegdste beoordeelaren, de generaal Nahuys, zegt in zyne zoo keurige inleiding tot de verzameling van officiële rapporten:

" Het mogt den Heer gouv. gen. van den Bosch gebeuren, om den vyfjarigen Javaanschen oorlog, welke in de laatste maanden van het bestuur van den kommissaris generaal du Bus de Chisignies, reeds ten einde spoedde, onder zyne regering tot een roemryk en gezegend besluit te zien brengen; en het was deze gebieder, die met eene stoute en moedige hand van deze gelegenheid gebruik maakte, om maatregelen en veranderingen daar te stellen, waardoor het bezit van het eiland Java niet alleen voor ons Nederlanders eene grootere waarde erlangde, maar waardoor daarenboven meer dan een millioen Javanen, uit banden van slaafsch en despotiek wanbestuur ontslagen, onder de vaderlyke regering van ons gouvernement zyn gebragt geworden.

" Nog geene maand na de gevangenneming van het hoofd der muitelingen, Dipo Negoro, was reeds door den gouverneur generaal een ontwerp beraamd, strekkende om, zoo veel mogelyk, vergoeding te erlangen voor de groote geldelyke opofferingen, waartoe de rampzalige oorlog des lands schatkist genoodzaakt had, om de herstelde rust op zoodanige vaste grondzuilen te bevestigen, dat het in het vervolg niet weder, zoo als vroeger, in de magt van eenen enkelen kwalykgezinden prins zoude liggen, om dezelve te verstoren, (bl. 187—188.)

" Een tweede groote weldaad, ten gevolge der gedempte onlusten, door den Heer Gouverneur Generaal van den Bosch aan het eiland Java bewezen (leest men bl. 205) is de betere bepaling van het Soerakartasche en Djocjocartasche gebied.—Ik geloof niet, dat de geheele ons bekende aardbol een tweede voorbeeld oplevert van zoodanige verwarde ineenlegging van twee verschillende ryken, als men op Java in de vorstenlanden opmerkt, waar men niet zelden dorpen vindt, of liever vond, die voor de eene helft aan het Djocjocartasche en voor de andere helft aan het Soerakartasche gebied behooren. (Wy ondervonden hiervan al het nadeel in den oorlog op Java.)

" Eene derde groote weldaad, door den Gouverneur Generaal van den Bosch aan de bevolking van Java geschonken, was de afschaffing der tolpoorten. Sedert zeer vroege tyden hebben er in de vorstenlanden tolpoorten bestaan, waar alle goederen van welken aard ook, met uitzondering alleen van gouvernements zout, aan de betaling van eenige geregtigheden onderworpen waren. Deze tolpoorten zyn eerst voor rekening der vorsten, veelal aan Chinezen, verpacht geweest, en later aan het Nederlandsche gouvernement afgestaan geworden, tegen behoorlyke schadeloosstelling aan de Hoven. Ons bestuur verpachtte dezelve weder aan de meestbiedenden Chinezen. De alle begrip te bovengaande knevelaryen, welke deze Chinesche tollenaars omtrent de arme Javanen pleegden, en tengevolge waarvan zoo menig Chinees zyne afzetteryen met het verbranden van zyn huis en goederen, en niet zelden met zyn lyf en leven, heeft moeten boeten, noopten in de maand April 1827 den Heer Kommissaris Generaal du Bus de Chisignies, om de vroeger verpachte mid-

(Vervolg op de vierde bladzyde).

A°. 1844. N°. 6.

PUBLICATIE

Waarby de afwering van besmettelyke ziekten, door nadere bepalingen meer verzekerd en de voldoening der uit deze bepalingen voortvloeijende kosten, gewaarborgd worden.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GEZAGHEBBER van de kolonie Curaçao, Bonaire en Aruba.

Allen dengenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

In overweging genomen hebbende: dat het noodig is geoordeeld om voorloopig en tot nadere herziening der alhier vigerende bepalingen, opzigtelyk het houden van quarantaine, door krachtdadige maatregelen, besmettelyke ziekten van deze kolonie afteweren, of derzelver verspreiding voor te komen, en voorts de voldoening der uit deze maatregelen voortvloeijende kosten, te verzekeren.

Zoo is het, dat wy, den Kolonialen Raad gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan, gelyk wy goedvinden en verstaan by deze, te bepalen:

Art. 1.

Elk persoon, die, zonder vooraf verkregene toestemming van den Gezaghebber dezer kolonie, voor zoo veel Curaçao betreft, en van de Kommandeurs, voor zoo veel de respective eilanden Bonaire en Aruba aangaat, op een dezer eilanden aan den wal komt, of gezet wordt, van eenig vaartuig aan boord van hetwelk eene besmettelyke ziekte bestaat, of dat van eene besmette plaats komt, zal gestraft worden met eene gevangenis straf van niet minder dan drie en niet meer dan twaalf maanden.

Art. 2.

Elk medepligtige aan de overtreding by art. 1 bedoeld, zal met gelyke straf, als by dat artikel vastgesteld, worden gestraft.

De schipper of bevelvoerder van het vaartuig, van hetwelk zoodanig persoon, als by art. 1 aangeduid, aan den wal gekomen zal zyn, zal altyd gehouden worden als medepligtig aan gedachte overtreding.

Art. 3.

Elk van elders komend vaartuig, hetwelk krachtens de publicatie van den 1 February d. j. No. 2, aan het houden van quarantaine onderworpen is of zoude moeten worden, wordt hierby door de daad van binnen zeilen of binnen komen, in de haven of baaijen, of wel het aandoen van den wal van eene der deze kolonie uitmakende eilanden, aansprakelyk en executabel verklaard voor de vergoeding van al de kosten, die verbonden zyn met de maatregelen van voorzorg, welke ten opzigte van zoodanig vaartuig en van de daarmede aangebragt wordende personen en goederen, zullen genomen zyn of moeten worden, tegen het overbrengen of zich verspreiden van besmettelyke ziekten aan den wal; voorts voor de kosten van geneeskundige hulp en verpleging van elk een, die met zoodanig vaartuig aangekomen of aangebragt is en van gouvernements wege, hetzy aan boord of aan den wal, geneeskundig behandeld en verpleegd wordt, en eindelyk nog voor de kosten van justitie gevallen op de, door een veroordeelend vonnis gevolgde procedures tegen de tot dat vaartuig behoorende, of daarmede aangebragte personen, welke deze wet zullen overtreden.

Alles onverlet het verhaal van den schipper of bevelvoerder, tegen wien het moge aangaan.

Aldus gearresteerd op Curaçao den 10 April 1844, het vierde jaar van Zyne Majesteits Regering.

R. F. VAN RADERS.

Ter ordonnantie van den Gezaghebber,
De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Uitgevaardigd achtervolgens de dispositie van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber van Curaçao en onderhoorige Eilanden dd. 10 April 1844 No. 129, en gepubliceerd op Curaçao binnen het fort Amsterdam en in de Willemstad, ten zelven dage.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 10 April 1844.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt hierby ter kennisse van het algemeen gebragt:

1. dat by resolutie van Zyne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-indische Bezittingen, in dato 22 Maart dezes jaars No. 363, aan de Heeren *N. Rojer* en *M. E. van der Dys*, op hun verzoek, eervol ontslag is verleend als Leden van den Kolonialen Raad.
2. dat by resolutie van voornoemden Heer Gouverneur Generaal, in dato 22 Maart dezes jaars No. 369, aan den Heer *A. de Veer*, al mede eervol ontslag is verleend als Lid van den voorzeiden Raad, naar aanleiding van deszelfs daartoe gedaan verzoek, en dat by de gezegde resolutie
3. de Heer Mr. *J. Schotborgh Hz.* tot Lid van den evengemelden Raad is benoemd.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 10 April 1844.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt hierby openlyk mededeeling gedaan, dat by resolutie van Zyne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, in dato 22 Maart dezes jaars No. 344:

1. Tot Lid van de Regtbank alhier, in plaats van wylen den Heer *M. B. Schotborgh* is benoemd: de Heer *Jacob Lauffer*.
2. Tot Lid in dezelve is herkozen: de Heer *Pieter Koentze*.

en

3. Dat de Heer Mr. *P. C. Prince*, voorloopig geassumeerd Lid der gezegde Regtbank, ten gevolge der vervulling van de vacature in dezelve, als zoodanig zal aftreden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 10 April 1844.

BY dispositie van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, in dato 6 dezer maand No. 114 zyn, krachtens resolutie van Zyne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, dd. 18 Maart dezes jaars No. 326, onder nadere goedkeuring des Konings,

1. de Heeren *P. J. Beaujon* en *C. S. Gorsira*, klerken van den 2e. rang, bevorderd tot klerken van den 1e. rang, en

de Heeren *W. Prince Jz.* en *M. N. Lourens*, klerken van den 3e. rang, bevorderd tot klerken van den 2e. rang; en

de Heer *Michael Alexander Römer*, benoemd tot klerk van den 3e. rang.

En is voorts by dispositie in dato 6 dezer maand No. 116, naar aanleiding der resolutie van Zyne Excellentie den Gouverneur Generaal voornoemd, dd. 16 Maart dezes jaars No. 321, mede onder nadere goedkeuring des Konings, de Heer *J. J. Dam* benoemd tot klerk van den 3e. rang, ter Wees onbeheerde en desolate Boedelkamer dezes Eilands.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 10 April 1844.

DE ondergeteekende brengt by deze, op last van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, ter kennisse van het algemeen, dat: by dispositie in dato 30 Maart ll. No. 88, de Heer *A. A. Munnigh*, Koloniale Magazynmeester alhier, uithoofde van ziekte, op deszelfs verzoek, van en met den 1 dezer maand, is gedispenseerd van dienst, en de tydelyke waarneming der functien, aan de opgemelde betrekking verbonden, is opgedragen aan den Heer *Cornelis Gorsira*, Commis dienende ter Koloniale Secretary dezes Eilands.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 11 April 1844.

BY dispositie van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, in dato 10 dezer No. 130, is de Heer *J. C. Anderson* benoemd tot Wykmeester over de 1 Wyk aan de Overzyde der haven, in stede van den overledenen Heer *J. C. Hueck*.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 11 April 1844.

DE HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, in verband tot de publicatie van den 10 dezer No. 6, *waarby de afwering van besmettelyke ziekten, door nadere bepalingen meer verzekerd en de voldoening der uit deze bepalingen voortvloeijende kosten, gewaarborgd worden*, na gehoord te hebben den Heer dirigerenden Officier van Gezondheid by het Garnizoen en Hospitaal alhier, het raadzaam geoordeeld hebbende om de by de evengemelde publicatie bedoelde kosten van verpleging, op een vast en billyk tantum voor elk persoon per dag vasttestellen, heeft dientengevolge by dispositie van heden No. 133, onder anderen, bepaald:

—dat voor elk persoon, groot of klein, die van Gouvernements wege, geneeskundig behandeld of verploegd wordt in het quarantaine hospitaal, zal worden betaald *f* 2. 50. per dag.

—dat, ingeval eenig vaartuig, van hetwelk zieken in het quarantaine hospitaal verpleegd worden, deze haven, gedurende die verpleging, zoude willen verlaten, de schipper, supercargo, reder of consignataris, alvorens voldoende borg zal behooren te stellen, voor de kosten van verpleging der van hetzelve achterblyvende lyders, zoo als bedoeld vaartuig daarvoor by de voormelde publicatie aansprakelyk en executabel verklaard is.

En wordt op last van den Heer Gezaghebber voornoemd, het vorenstaande by deze ter kennisse gebragt van belanghebbenden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 12 April 1844.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt ter kennisse van de belanghebbenden gebragt: dat de Koloniale Raad op *Woensdag, den 24 dezer maand, des morgens te elf ure* in de Raadzaal op het Gouvernementshuis zal zitting houden, tot het aanhooren van en beslissen over de bezwaren tegen de rekeningen der *Contributie tot instandhouding der Schuttery over het loopende jaar* 1844.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

LYST van de ter Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangebragt sedert de laatste acht dagen.

Bme. Henault.	Jose de la Cruz Peroso.
Auto. Hebeet.	Jo. Ma. Pando.
Jb. R. Mendez.	E. Beaurigard.
Merced Balles.	Helena Stols.
Joseph Pinedo.	

Curaçao den 12 April 1844.
De Commis, belast met de post-directie,
C. GORSIRA.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 12 April 1844.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 20 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 20½ Oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

CURAÇAO.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
APRIL 1844.

V. M. Woensdag den 3 te 2 u. 40 m. 's nachts.
L. K. Dingsdag den 9 te 5 u. 31 m. 's avonds.
N. M. Woensdag den 17 te 11 u. 55 m. 's voormidd.
E. K. Donderdag den 25 te 3 u. 39 m. 's namiddags.

Op den 5 dezer is Z. M. Brik VENUS, gekommandeerd door den Kapitein Luitenant ter Zee F. A. JÖHR, uit deze haven naar Nederland vertrokken.

Sedert onze laatste zyn alhier verscheidene vaartuigen van Sto. Domingo aangekomen met een aantal vlugtelingen aan boord. Al het nieuws dat wy wegens den toestand van de nieuwe republiek van Sto. Domingo hebben kunnen vernemen, bepaalt zich hierby: dat de Dominicanen zich in eenen netelige toestand bevinden, zonder eenige degelyke middelen om wederstand te kunnen bieden tegen den bedreigden aanval van de krygsmagt der Haytianen, aan wier hoofd de President der republiek zich bevindt, die de Dominicanen tyd gegeven heeft tot den 10 dezer maand, om zich goedwillig te onderwerpen, of den kans van een verdelgende oorlog te wagen; zullende hy in het laatste geval op dien dag op de stad aanrukken, en men zal zich alsdan den gedenkwaardigen intogt van Dessalines te binnen kunnen brengen.

In de St. Thomas Courant van den 30 Maart jl. vinden wy het volgende besluit van den President van Hayti, onder dagteekening van den 8 Maart dezes jaars, waarby de havens van het Oostelyke gedeelte der Republiek van Hayti in staat van blokkade verklaard worden.

Art. 1. De havens van het Oostelyke gedeelte worden gesloten, en dit verbod zal in alle opzigten gelyk zyn aan eenen staat van blokkade.

Art. 2. De lyn van blokkade zal beginnen van de Anses á Pitre en insluiten de Baai van Neybe en de havens, welke tusschen dit punt en de Kaap Samana liggen, omvattende gansch Sto. Domingo en deszelfs grondgebied, zich uitstrekkende naar het noord oosten en eindigende te Tapior en Monte Christi.

Art. 3. De toegang tot deze havens is verboden voor alle vaartuigen, tot welke natie zy ook mogten behooren. Diegenen, die dit verbod overtreden, zullen de regten geschonden hebben van het volk en het grondgebied van Hayti, ten gevolge waarvan zy op zich zullen laden de uitwerkselen eener regtmatige straffe of der nationale wraak.

Art. 4. Alle koopvaardy vaartuigen, welke, na de openbaarmaking van dit besluit, deze havens mogten aandoen, zullen verbeurd verklaard worden, en derzelver kapiteins teregt gesteld en veroordeeld naar alle gestrengheid der wetten.

Art. 5. Dit besluit zal gedrukt, gepubliceerd en ten uitvoer gelegd worden door den Secretaris van Staat voor het departement van Buitenlandsche zaken, Oorlog en Marine.

Gepubliceerd in het Nationale Paleis te Port Republicain, den 8 Maart 1844, het 41ste jaar der onafhankelykheid van Hayti, het 2de van deszelfs regeneratie.

C. HERARD Senior.

In eene londensche Courant van den 1 Maart vinden wy berigten van Spanje onder dagteekening van Madrid van den 18 Feb. Het militaire dispotisme, zegt men, was er oppermagtig in dat ongelukkige land. De ontwapening van de nationale garde schynt er zonder veel moeite te zyn geschied. Alicante was streng geblokkeerd zoo wel ter zee als te land, aan de landzyde door Generaal Roncali en aan de zeezyde door de spaansche zeemagt, bestaande uit een stoomschip en drie kleine vaartuigen. De opstandelingen van Carthagena schynen binnen de muren der stad ingesloten te zyn. In de voorname steden schynen de pronunciamientos geen byval te hebben gehad en bepalen zich slechts tot Alicante, Murcia en Carthagena. Geen der voorname leiders van de liberale party heeft deel genomen in dezen opstand. Generaal Cordova was in optogt tegen Murcia. Er hadden talryke moorden plaats; en men dacht, dat de door het gouvernement bevolene executie, schrikbare represailles tengevolge zal hebben. De aartsbisschop van Seville werd door de opstandelingen van Carthagena, om wraak te nemen, dood geschoten. Lopez was op de vlugt en hield zich schuils. Narvaez was bezig toebereidselen te maken om zich aan het hoofd der belegerde krygsmagt vóór Alicante te stellen. Gevangennemingen waren aan de order van den dag.

Men zegt, dat de onderhandelingen wegens het huwelyk tusschen de koningin van Spanje en een napolitaanschen prins afgesprongen zyn, en dat men thans het oog gevestigd heeft op den Hertog van Cadix, zoon van den Infant Don Fransisco de Paula. Door het overlyden van des Hertogs moeder zal dit huwelyk tot stand kunnen gebragt worden.

De koningin Christina was reeds uit Parys vertrokken, doch zal niet regtstreeks naar Madrid gaan, maar eenigen tyd te Perpignan verblyven, om de kat uit den boom te zien.

Niettegenstaande de ongunstige toestand van Spanje heeft het Ministerie hulp beloofd aan de koningin van Portugal om een militairen opstand, welke reeds gedempt is, te bedwingen.

De Maarschalk Soult heeft van de kamer eene toelaag van 300,000p.st. gevraagd om 15,000 man troepen meer in Algerie te onderhouden.

De pakketvaart van de fransche stoomschepen is onbepaald uitgesteld. De tot de pakketvaart bestemde stoomschepen worden thans gebezigd als transportschepen van de fransche havens in Europa naar Algerie.

De fransche vice admiraal Dupetit Thouars was op den 1 Nov. jl. te Otaheite aangekomen en had bezit van dat land in naam des konings der Franschen genomen, in weerwil van een traktaat gesloten tusschen de koningin Pomare en den koning der Franschen. Deze koningin schreef aan koning Louis Philippe en vorderde de volvoering der bepalingen van het gemeld traktaat, waarby zy in hare souvereine regten uitgevoerd werd, en verzocht om daarin gehandhaafd te worden. De koning had geene reden om het traktaat van den 9 September 1842 zonder uitvoering te laten en beval, dat hetzelve zonder eenig voorbehoud ten uitvoer moest worden gelegd, en dat het fransche protectoraat in dat eiland hersteld wierde. De Vice Admiraal Dupetit Thouars is terug geroepen, om dat hy buiten orders gehandeld heeft.

Berigten uit Griekenland behelsden, dat de winter er zeer streng was, waardoor groot gebrek geleden werd. De nationale vergadering was bezig eene grondwet voor den staat te ontwerpen.

Uit Pruissen wordt gemeld, dat alle poolsche emigranten, die deel genomen hebben in de revolutie, orders ontvangen hebben om het land te ontruimen.

By eene keizerlyke Ukase in Rusland is geordend, dat de roomsch katolyke geestelykheid in de westersche provintien uit 's lands schatkist betaald zal moeten worden. De geestelyken worden in vier klassen verdeeld, de eerste klasse zal een inkomen van 100 £ 's jaars hebben en de laatste van 37 £.

Er was vonnis geslagen tegen D. O'Connell c. s.; doch het vonnis zou eerst in deze maand uitgesproken worden, en zal bestaan, naar men zegt, in eene gevangenisstraf van twee achtereenvolgende jaren.

De regtbank te Santa Martha heeft het doodvonnis uitgesproken over twee der opstandelingen van de Cienega, welke zich schuldig hebben gemaakt aan den moord van den gouverneur van Santa Martha; anderen zyn tot dwangarbeid veroordeeld. Een derde over wien het doodvonnis geveld was, is in de gevangenis gestorven. Er zyn nog eenigen voortvlugtig in het gebergte, die vervolgd worden. Er worden vrouwen en kinderen gebannen, die geene andere misdaad begaan hebben, dan dat hare echtgenooten en vaders deel genomen hebben in de omwenteling. In een brief, geplaatst in de *Venezolano*, wordt gezegd, dat Nieuw Granada door eene yzeren roede beheerscht wordt.

Het gouvernement van Nieuw Grenada heeft by het Bestuur van Venezuela den gouverneur van Maracaibo aangeklaagd, om dat deze toegelaten heeft, dat de schooner *Samaria*, welke de opstandelingen naar de Cienega had overgebragt, en daarna Maracaibo binnen was geloopen, die haven weder uitzeilde op het tydstip, toen de grenadiaansche oorlogsschoener *Tescua* dezelve opeischte.

De bisschop van Panama een parochiale priester afgezet hebbende, zonder toestemming van het wereldlyke gezag, is door de regtbank te Panama van zyne waardigheid ontzet. Hiertegen heeft de aartsbisschop van Bogota geprotesteerd, zeggende: dat de bisschoppen hunne magt niet van het wereldlyke gezag ontvangen, maar alleen van God; dat derhalve het wereldlyke gezag geene magt op hen heeft. In weerwil van dit protest, heeft het gouvernement van Bogota het vonnis van de regtbank van Panama bekrachtigd. Hiertegen heeft de aartsbisschop wederom geprotesteerd, zeggende: dat men God meerder gehoorzamen moet dan de menschen, namelyk meer dan het wereldlyke gezag.

De handel, zoowel in Europa als in de Vereenigde Staten, heeft in de laatste dagen eene hooge vlugt genomen. In Engeland heeft het fabriekwezen eene merkbare levendigheid erlangt, sedert dat het traktaat met China een nieuwen uitweg voor derzelver voortbrengselen geopend heeft. De manufacturen hebben zich met een ontzagchelyk groote voorraad van ruuw katoen voorzien en wel in die mate, waarvan bykans geen voorbeeld bestaat; van daar dat de prys van dit artikel, op de markten van Liverpool en Havre en gevolgelyk op die der Vereenigde Staten, merkelyk gerezen is. Ook is de prys van de koffy en van de suiker merkelyk gerezen. Dit zal gunstig uitwerken op de landen, waar deze artikelen bebouwd worden, voornamelyk op Venezuela, waar de landbouwers zich andermaal aan het Congres hebben gewend, ten einde hen bytestaan door middel eener geldleening. Tot dit einde is er een ontwerp van wet voorgesteld om eene bank daartestellen uitsluitelyk voor de landbouwers.

De Staat van Pensylvanien is van voornemen maatregels te nemen ten einde deszelfs schuld te delgen, en tot dat einde is er door de commissie voor de begrootings wetten in de wetgevende vergadering een ontwerp van wet voorgesteld, strekkende om de belasting op onroerende goederen te verhoogen en eene belasting te leggen op de renten of inkomsten, op de tractementen van de beambten en op alle soorten van persoonlyke en meubilaire eigendommen, waaronder koetsen en paarden, gouden en zilveren horologies, enz. begrepen worden.

Men merkt hierby aan, dat het een nieuw beginsel is, waardoor ongetwyfeld de inkomsten van den staat vermeerderd zullen worden; maar tot nu toe zyn alle zoodanige wets ontwerpen verworpen geworden.— Niet alleen Pensylvanien, zegt men, maar de geheele Unie zou geholpen en uit de verlegenheid gered worden, wanneer de democratie wilde toestemmen om tot dit eenvoudige middel de toevlugt te nemen.

Koloniale Geldmiddelen.

Uit eene raming van *Ontvangsten* en *Uitgaven* van geheel Neerlandsch Indie in 1843, blykt dat de uitgaven in Indie voor 1843 begroot zyn op - ƒ 60,319,381.
en de ontvangsten in Indie - - - - „ 50,760,767.

Zoodat het geldelyk te kort der Indische administratie, waarin uit het rendement der in Nederland verkochte producten moet worden voorzien, bedraagt ƒ 9,558,614.

Ontvangsten in Nederland, geraamd op ƒ 28,933,700.
Uitgaven in Nederland - - - - - „ 18,126,988.

Overschot - - ƒ 10,806,712.
Waaraf bovengemeld tekort (ad ƒ 9,-558,614 koper) of in zilver - - - - ƒ 8,445,253.

Vermoedelyk Excedent over 1843 - ƒ 2,361,459.

De begrootingsstaten voor de andere kolonien loopen over 1844 als volgt:

	Inkomsten.	Uitgaven.
Suriname - - - - - -	ƒ 950,000.	ƒ 950,000.
Curaçao, Bonaire en Aruba	„ 183,335.	„ 341,349.
St. Eustatius - - - -	„ 11,673.	„ 24,404.
St. Martin - - - - - -	„ 14,343.	„ 23,703.
Kust van Guinea - - -	„ 700.	„ 61,889.

Men ziet hieruit, dat de geraamde ontvangsten en uitgaven der kolonie Suriname elkander opwegen;— dat op de uitgaven van Curaçao enz. een te kort bestaat van ƒ 158,014; op die van St. Eustatius van ƒ 12,731; op die van St. Martin van ƒ 9,359; op die van de Kust van Guinea van ƒ 61,189; welke te korten door bydragen uit de Oost-Indische geldmiddelen worden gedekt.

Uit diezelfde middelen zal tevens worden gevonden eene som van ƒ 150,000; welke even als voor 1843 als een buitengewoon subsidie voor Suriname zal worden aangewend, in verband met het bestaande en reeds een begin van uitvoering bekomen hebbende ontwerp eener Kolonisatie en met de beraamde maatregelen tot verbetering der suiker-fabrikaadje aldaar.—*Surin. Courant.*

(*Vervolg van de eerste bladzyde*).

delen, voor rekening van het gouvernement en het onder toezigt van twee Nederlandsche ambtenaren, als controleurs, en eenigen als collecteurs, door Javanen te laten verzamelen. De ondervinding deed ook welras het noodzakelyke en doelmatige van dit meer dadelyk toezigt blyken, doch ook tevens zien, dat de Javaansche percepteur zoo min als de Chinesche pachter, ons vertrouwen verdiende, en dat daarenboven de onderdrukte inlander, uit eene hem eigen zynde vrees voor zyn Inlandsch Hoofd, veel meer beschroomd was om tegen den Javaanschen, dan den Chineschen tollenaar met zyne klagten op te komen.

„ Wanneer men eens nagaat, dat de tolpoorten en ondertolpoorten, *Rankas* genaamd, groote en kleine, waar de goederen by doorvoer aan tolbetaling onderworpen waren, het getal van drie honderd en vyftig te boven gingen, dan zal een ieder ligtelyk beseffen, hoe bezwarend en uitzuigend ook zonder de minste knevelary van den kant der percepteurs, dat hier inlandsche douaniers, voor de arme ingezetenen moet geweest zyn.

„ Deze onzalige bron van zoo vele verkeerdheden en onderdrukking van stremming van landbouw en handel, en daaruit voortvloeijende armoede en misdaden van onderscheiden aard, is, nadat de onlusten geëindigd en 's Vorsten afgestane provincien aan ons gebied gevoegd waren, door den Heer Gouverneur Generaal van den Bosch voor altoos gestopt geworden, en zyn hierdoor meer dan twee millioenen thans levende Javanen, met millioenen en millioenen hunner nakomelingen, gelukkig gemaakt; een maatregel, voorzeker wel geschikt om de Javaansche bevolking aan het Nederlandsche Gouvernement te verbinden, vooral wanneer onze Nederlandsche Hoofd-ambtenaren aan de Hoven en afgestane provincien den Inlander by geschikte gelegenheden vroegere tyden indachtig maken, toen hy onder de drukkendste tolbelastingen, door zynen Vorst ingesteld, en nu door het Europesche Gouvernement afgeschaft, gebukt ging."

De meesten, die van naby in de gelegenheid zyn geweest, de taak van den Generaal van den Bosch by zyne komst op Java in 1829 te beseffen, roemen om stryd zoo wel zyne doorzettende kracht in het herstellen als zyne voorzigtigheid en beleid, om, na de verwoestingen, door den oorlog aangerigt, en by de nog geschokte gemoederen, het roer van staat wel te sturen, zyne gave om de menschen juist te kiezen, ten einde het Nederlandsch gezag te handhaven, thans niet door middel van geweld, maar door vrede, door overreding, door zachtheid, door een nieuw stelsel van landbouw; en dit gelukte hem bovenmate.

Maar niet alleen handhaving, voordeelige aanwending voor het moederland was zyne taak. De uitbreiding van den landbouw was ook daartoe de krachtigste hef boom; hoe de generaal van den Bosch dien heeft gebezigd is bekend; daardoor heeft hy zich beroemd gemaakt in de kolonie, in zyn vaderland, in de wereld. Niet door slavenmagten, niet door knevelaryen, maar door juiste waardering van den geest, de behoeften der bevolking, geraakte hy er toe, dat stelsel van cultures in te voeren, hetwelk zynen naam heeft erlangd. Gewis heeft hy daartoe van de reeds verkregen kennis van hoofdambtenaren, van de wenken van deskundige mannen, in en buiten het bewind, gebruik gemaakt; doch dit ontneemt hem niet de eere, dat hy dat stelsel heeft zamengevat en verwezentlykt, hetwelk zoo vele millioenen schats jaarlyks aan den lande heeft opgeleverd, aan zoo vele duizenden en duizenden arbeid en welvaart heeft geschonken, aan den handel, de scheepvaart en de volksvlyt van Nederland in het algemeen eene hooge vlugt heeft gegeven.

Herinnert men zich het wel, hoe, na jaren van kwyning door het stelsel van den Heer van den Bosch Amsterdam en Rotterdam zich mogten verlustigen in het gezigt van zoo vele Oost-Indisch schepen, die schier dagelyks met ryke ladingen de Maas of het Y kwamen opzeilen, of naar die bezitting vertrokken, welke uit een oord van verwoesting in eene verbazende plantagie was herschapen, „ten einde—zegt de Heer Kruseman— onzen voorraad, onze stapelplaats van koffy, suiker, tin, speceryen en een aantal andere artikelen te vermeerderen." Dezelfde O. I. bewindsman maakt, in een zyner geschriften, opmerkzaam op de levendigheid, aan de dagen van ouds herinnerende, die nu ontstond op onze scheeps timmerwerven, onder al wat met den handel in betrekking staat, van den makelaar tot den kruijer ingesloten. Wy willen ons met geene bespiegelingen inlaten maar deze cyfers zeggen genoeg: In 1826 bedroeg de uitvoer van Java en Madura vyftien, in 1836 een-enveertig millioen guldens; in 1826 was die uitvoer naar Nederland voor zes en een half, in 1836 over de zeven en twintig millioen; in 1826 beliep de uitvoer van koffy 340,059 pik., ter waarde van nog geen zeven millioen, in 1836 498,078 pikols, ter waarde van over de vyftien millioen, en de scheepvaart werd vertienvoudigd.

De generaal van den Bosch genoot het streelend gevoel, dat hy aanvankelyk reeds de vruchten van zyn stelsel zag rypen, terwyl hy de hooge waardigheid van gouverneur generaal vervulde. O. I., voor weinige jaren nog een lastpost, zond nu jaarlyks hooger en hooger remises naar het moederland, „ ja zoo belangryk waren die reeds van 1831—34, dat daarvan niet alleen een aanzienlyk gedeelte der O. I. schuld en der renten is afgelost, maar nog uitgaven voor de W. I. bezittingen en voor de kust van Guinea gedekt zyn, terwyl bovendien nog *f* 3,200,000 in 's ryks schatkist werd gestort, zonder te rekenen wat er ten behoeve der nationale nyverheid is betaald" (aldus sprak in 1836 de Heer P. P. Roorda van Eysinga, oud chef van het dep. van Inlandsche zaken op Java).

Terwyl de gouverneur generaal door den vrede op Java zulke zegeningen kon verspreiden, was een moorddadige kryg op Sumatra's westkust uitgebarsten.

De Heer van den Bosch—in 1831 ten bewyze van 's Konings tevredenheid over al zyne pogingen met het grootkruis der order van den Nederlandschen Leeuw begiftigd—verloochende ook hier zyn karakter niet, om eerst, zoo mogelyk, door zachtheid te winnen, en, dit ondoenlyk zynde, met kracht te handelen. Ten sterkste beval hy den zoo begaafden resident, den luit. kol. Elout, by diens vertrek naar Sumatra aan, eerst den minnelyken weg te beproeven (zie Beelhouwers *Herinneringen* enz. bl. 38). De strydbare aard der Sumatrasche bevolking maakte dien weg echter onmogelyk, en nu ook besefte de gouverneur generaal, dat alles moest ingespannen worden om Sumatra voor Nederland te behouden. Hy zond de keurigste troepen en vele bekwame bevelhebbers naar de schouwplaats diens hardnekkigen krygs, en toen deze hem te lang aanhield, bezocht hy in Augustus 1833 zelf het oorlogstooneel, latende zich voor een deel door de moeijelykste streken op de gevaarlykste punten voeren; in October van dat jaar woonde hy eene ernstige beweging tegen den vyand by, doch dezelve had geen goed gevolg. Hy trof nu de best mogelyke schikkingen en reisde naar Java, om van daar de noodige verdere ondersteuning voor te bereiden.

Nog eenigen tyd duurde die Sumatrasche opstand, maar te midden des krygs was de generaal van den Bosch werkzaam om het koffyproduct op dat eiland mede te doen aanbouwen, hetgeen dan ook hand over hand toenam.

In het jaar 1834 keerde de gewezen gouv. generaal in het vaderland weder, waar hem, by uitbundigen lof, ook harde beoordeelingen en eene netelige taak wachtten.

Sommigen beweerden alstoen, dat het invoeren van zyn stelsel groote sommen had gekost, welke waren te loor gegaan; dat men had gebouwd, afgebroken en wederom opgebouwd; dat er willekeur en zelfs onregtvaardigheden waren gepleegd, om het stelsel tot stand te brengen; dat men de pryzen voor dagloonen, transporten, indigo bladen en wat al meer, aanvankelyk te laag had gesteld; dat men 't stelsel heeft willen invoeren op plaatsen, welke de ondervinding naderhand geleerd heeft, dat daarvoor ongeschikt waren en dergelyke. „ Stellen wy nu eens voor een oogenblik—zegt de Heer Kruseman—ofschoon wy er verre af zyn zulks te doen, dat dit alles waar is. . . . ; maar dan vraag ik tevens aan elk regtvaardig, onbevooroordeeld mensch, of het wel iets anders bewyst, dan dat de gen. van den Bosch, even als een ieder, die eene groote, uitgebreide, nieuwe onderneming begint en tot stand wil brengen, met tegenspoeden, moeijelykheden en teleurstellingen heeft te kampen gehad, waaraan hy mannelyk het hoofd heeft geboden, en dat onkunde of te ver gedreven yver van ondergeschikte ambtenaren aanleiding gegeven hebben tot misbruiken, ja misschien tot onregtvaardigheden, welke echter of hersteld of gestraft zyn geworden?"

Die zelfde schryver, thans zich weder in Indie bevindende, zegt: „ Ik leg de opentlyke verklaring af, dat het stelsel van cultuur, door den gouv. gen. van den Bosch ingevoerd, met inachtneming en opvolging van de wyzigingen, verbeteringen en toepassingen, welke de door hem aangenomen beginselen zelve aan de hand geven, en de ondervinding verder zal leeren doelmatig of noodzakelyk te zyn, het eenige middel is, om Neêrlands Indie, en speciaal het eiland Java, waar het hier voornamelyk op aan komt, dienstbaar te maken aan de belangen van het Moederland, en dat hetzelve volkomen geschikt is, om rust, vrede en welvaart onder de Javasche bevolking te bewaren en te bevorderen, mits dat behouden worde het beginsel, hetwelk daarmede in verband staat, namelyk, om de bevolking aan een meer invloed uitoefenend gezag der inlandsche hoofden te onderwerpen, oude gewoonten en instellingen te eerbiedigen, waarvan de ondervinding bewezen heeft, te veel af te wyken, hoe billyk en regtvaardig ook naar onze Europesche wys van zien, de noodlottigste gevolgen kan na zich slepen."

Had de generaal by zyno komst in Indië een opstand te dempen gevonden, nu in het vaderland teruggekeerd, zag hy dit zelve geteisterd, feitelyk reeds in tweeën gescheiden, in zwaren nood verkeerende, door een anderen opstand; de vruchten zyner zorgen, die hy gehoopt had, dat zoo rykelyk tot werken van vrede zou kunnen strekken, waren reeds veelzins aangewend en zouden het verder worden, om een halfslachtigen staat tusschen oorlog en vrede vol te houden, welke zoo veler anders zoo welverdienden en grooten roem zoo krenken,—ook den zynen.

Hy trad, door ééne stem van Koning en volk, in Juny 1834 op als minister van kolonien. Wien waardiger kon destyds die hoogst-gewigtige betrekking worden opgedragen, dan aan den man, die de kolonien als het ware verjongd, tot ongekenden bloei opgevoerd had, en de nyverheid des lands nu verder met kracht wenschte te ontwikkelen, in verband met die koloniën.

„ Wil men een bewys—lezen wy in het *Handelsblad* van 8 January 1840—hoe alles omvattende het genie van van den Bosch is, hoe hy steeds aan de uitbreiding van zyn systema, tot welvaart van het vaderland, werkte, zoo bewondere men dan de volgende daadzaak, waarvan de geheele natie zich kan overtuigen, en die welligt aan de vertegenwoordigers der natie onbekend is. Het Indische bestuur liet jaarlyks voor *f* 600,000 aan gonje zakken, ter verscheping der koffy, van Bengalen komen. Deze industrie wilde hy ook ten voordeele van het moederland aangewend zien. Die duizende zakken worden thans hier te lande vervaardigd. Maar de vooroordeelen van den handel eerbiedigende, die gedeeltelyk aan gonje zakken boven linnen zakken de voorkeur geeft, heeft hy in Engeland en Schotland met onafgebroken volharding de grondstof tot het vervaardigen van gonje zakken doen opsporen. Reeds zyn er hier velen vervaardigd en naar Indië gezonden. De handelaars zullen die weldra zien, en daaraan verre boven de Bengaalsche de voorkeur geven, maar dit onderwerp was hier nog niet voor hem geeindigd. Neen, Java zelf moest de grondstof opleveren, en daaraan was hy thans (by zyne aftreding) werkzaam.—Zoo schakelde hy hoe langer hoe meer het moederland aan zyn in Indie ingevoerd stelsel."

(*Het vervolg hierna*).

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 79.